

Wijkanalyse

Lonneker, wijkteam LonneCARE

51177 - Producttoets 0 Game: Carion Serious Game (game-producten) - T.B - Wijkscan en Sociale kaart

Saxion Hogeschool Enschede

Naam en e-mailadres studenten:

Sterre van der Hoek 514314@student.saxion.nl

Sanne Lokotte 517503@student.saxion.nl

Iris te Rietstap 505920@student.saxion.nl

Maike Schottink 511374@student.saxion.nl

Maud te Veluwe 517205@student.saxion.nl

Klas:

EVP2V.A

Regiocoach:

Carla Tijssen

E-mailadres:

c.a.m.tijssen@saxion.nl

Aantal woorden:

6023

Inleverdatum:

20-03-2023

Voorwoord

Geachte lezer,

Wij zijn Sterre van der Hoek, Sanne Lokotte, Iris te Rietstap, Maaïke Schottink en Maud te Veluwe. Momenteel volgen wij de opleiding tot verpleegkundige aan de Hogeschool Saxion, te Enschede. Allen hebben wij voor deze opleiding gekozen, omdat wij ons willen ontwikkelen binnen de gezondheidszorg en interesse hebben in het verpleegkundig vak. Gedurende dit semester vormen wij een wijkteam, genaamd LonneCARE en zijn wij gekoppeld aan de wijk Lonneker in de gemeente Enschede.

Onze dank gaat uit naar de bijdrage van onze regiocoach Carla Tijssen en de inwoners uit het dorp Lonneker, die ons hebben kunnen helpen bij het opstellen van deze wijkanalyse.

Wij wensen u veel leesplezier toe.

Enschede, 20 maart 2023

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	2
Samenvatting.....	5
Inleiding.....	6
Hoofdstuk 1: Geschiedenis.....	7
1.1 Woonvorm	7
1.2 Gesprek bewoners.....	7
1.3 Historische aspecten	7
Hoofdstuk 2: Bevolkingssamenstelling	8
2.1 Inwoners	8
2.1.1 Geslacht.....	8
2.2 Burgerlijke staat.....	8
2.3 Geboorte en sterfte	9
2.4 Diversiteit.....	9
Hoofdstuk 3: Culturen en religie	10
3.1 Geloof.....	10
3.2 Observaties	10
3.2.1 Dorpsraad.....	10
Hoofdstuk 4: Fysieke omgeving	11
4.1 Grootte van de wijk.....	11
4.2 Klimaat.....	11
4.2.1 Luchtkwaliteit.....	11
4.3 Groen- en watervoorzieningen	11
4.3.1 Water.....	12
4.4 Huisvesting.....	12
4.4.1 WOZ-woningwaarde.....	12
4.5 Duurzaamheid.....	12
Hoofdstuk 5: Gezondheidsvoorzieningen.....	13
5.1 Acute en chronische gezondheidsproblemen	13
5.2 Gezondheidsvoorzieningen	13
5.3 Buurtvoorzieningen.....	14
5.4 Maaltijdvoorzieningen	15
Hoofdstuk 6 Economie	16
6.1 Bloeiend dorp.....	16
6.2 Bedrijven	16
6.3 Winkelen	17

Hoofdstuk 7: Vervoer en veiligheid.....	18
7.1 Vervoer.....	18
7.2 Veiligheid.....	18
Hoofdstuk 8: Politiek en bestuur	20
8.1 Politieke activiteiten	20
8.2 Gemeenteraadsverkiezingen.....	20
Hoofdstuk 9: Communicatie	21
9.1 Ontmoetingsplaatsen.....	21
9.2 Dorpsboekje	21
9.3 Internet	21
Hoofdstuk 10: Educatie	22
10.1 Voorzieningen	22
Hoofdstuk 11: Ontspanning.....	23
11.1 Fysieke ontspanning.....	23
11.2 Mentale ontspanning.....	23
Hoofdstuk 12: Bewoners	24
12.1 Tevredenheid.....	24
12.2 Observaties	24
Hoofdstuk 13: Conclusie.....	25
13.1 Wijkdiagnose.....	25
13.2 Verbeterpunten	25
13.3 Reflectie wijkverpleegkundigen.....	25
Literatuurlijst	26

Samenvatting

Om de wijkdiagnose van Lonneker in kaart te brengen, zijn de wijkverpleegkundigen de wijk gaan verkennen, en zijn er vragen gesteld aan de bewoners in Lonneker. Voordat de wijk verkend werd, is er eerst voorinformatie gezocht. Met behulp van de voorinformatie zijn er vragen voor de bewoners opgesteld. Voor de diagnose is er gebruik gemaakt van het Windshield Survey formulier. De hoofdstukken van dit formulier zijn aangehouden en bij elk onderwerp is er een onderzoek uitgevoerd. Met behulp van de hoofdstukken van het formulier zijn er ook vragen opgesteld voor de bewoners in Lonneker.

Uit het vooronderzoek kwam naar voren dat Lonneker erg aan het vergrijzen is. Zo bleek uit de tabellen dat er veel inwoners zijn boven de 65 jaar. Tevens was vermeld, dat er sprake is van overgewicht, en dat ongeveer de helft niet sport. Over deze onderwerpen is onderzoek gedaan en hieruit is gebleken dat de bewoners van Lonneker het hier mee eens waren. Daarnaast is gebleken uit de antwoorden van de inwoners, dat er sprake was van eenzaamheid, voornamelijk onder ouderen. Hierdoor is de uiteindelijke wijkdiagnose van Lonneker dat er meer aandacht besteed moet worden aan kennisoverdracht omtrent gezonde leefstijl en overgewicht, het aanzetten tot lichamelijke bewegen en eenzaamheid. Het doel hiervan is om zo de eenzaamheid en overgewicht van de bewoners van Lonneker te verminderen.

Inleiding

Het levendige en karakteristieke dorp Lonneker is gelegen aan de rand van de gemeente Enschede. Het ligt ten noorden van Enschede en valt onder de regio Twente. In het Nedersaksisch wordt Lonneker vaak Lönniker, Lönker of Lönker genoemd (Web Redactie Lonneker, z.d.).

Om een bredere kijk te kunnen krijgen van Lonneker, is er een wijkanalyse opgezet. Door middel van een analyse wordt het duidelijk welke omgevingsfactoren de gezondheid kunnen beïnvloeden binnen de aangewezen wijk. Het doel van een analyse is dan ook de gezondheid en zelfredzaamheid verbeteren van de bewoners.

De voorwaarden van een goede wijkanalyse, zijn dan ook als volgt:

- Grondige analyse wijk en doelgroep;
- Aansluiting vinden bij de leefwereld;
- Actieve betrekking van de doelgroep;
- Uitgaan van kracht en potentie bij bewoners binnen de wijk.

Om dit te kunnen waarborgen is het belangrijk dat de wijkverpleegkundige over de volgende competenties bezit: samenwerken, investeren, het doorgeven van bevindingen en breder kijken.

De wijkverpleegkundigen zijn op vrijdag 17 februari 2023 Lonneker in geweest. Daar hebben de verpleegkundigen geobserveerd, bewoners aangesproken en zijn ze naar meerdere open plekken geweest, waaronder een sociale werkplaats. Mede vanuit die bevindingen, is dan ook deze analyse ontstaan.

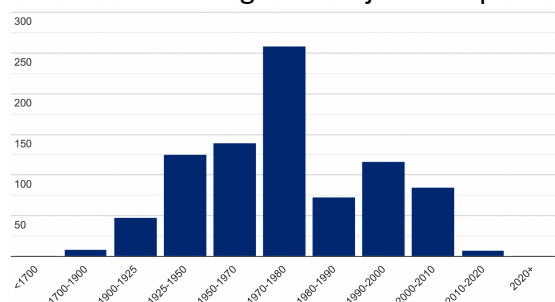
Er is gewerkt volgens het 'Stappenplan wijkanalyse maken'. Op basis van het Windshield Survey invulformulier worden alle omgevingsfactoren in kaart gebracht die invloed zouden kunnen hebben op de gezondheid van bewoners binnen het dorp Lonneker (Van Kleef Instituut, z.d.).

Hoofdstuk 1: Geschiedenis

In dit hoofdstuk wordt de geschiedenis van Lonneker beschreven. Er is onderzoek gedaan naar de woonvorm, waarin wordt gekeken naar eventuele oude huizen of nieuwbouwhuizen binnen de wijk. Tevens worden de observaties en bevindingen van de wijkverpleegkundigen beschreven en worden de historische aspecten benoemd.

1.1 Woonvorm

Om duidelijkheid te kunnen krijgen of er in Lonneker voornamelijk over nieuwbouw of bestaande bouw beschikt, is er onderzoek gedaan. Uit onderstaande grafiek 1, komt naar voren dat de meeste huizen zijn gebouwd tussen 1970 en 1980. Vanaf 2010 nam het aantal nieuwbouwhuizen enorm af (AlleCijfers, 2023). Over het algemeen spreekt men van een nieuwbouwwoning tot drie jaar na oplevering (Objectum, 2021).

Figuur 1: Bouwperiode van panden

Vanuit de observaties die zijn gedaan door de wijkverpleegkundigen van LonneCARE komt naar voren dat er voornamelijk oude huizen staan binnen Lonneker. Er is weinig sprake van nieuwbouw. Ook staan huizen relatief dichtbij op elkaar en zijn er weinig vrijstaande woningen.

1.2 Gesprek bewoners

De wijkverpleegkundigen hebben gedurende de dag meerdere bewoners aangesproken. Al deze bewoners gaven aan in Lonneker te wonen. Uit het gesprek blijkt dat er weinig verandering heeft plaatsgevonden de afgelopen jaren. Er komt naar voren dat het een hecht dorp is waarin iedereen elkaar kent. Gevraagd is aan de bewoners hoelang zij hier wonen, waaruit blijkt dat mensen hier vaak hun hele leven wonen of tijdens de jongere jaren naar de stad verhuizen en uiteindelijk toch weer terugkomen.

1.3 Historische aspecten

Lonneker beschikt over een aantal historische aspecten, waaronder een stichting. Deze stichting genaamd, Historische Sociëteit Enschede-Lonneker, houdt zich bezig met de geschiedenis van cultuur binnen de gemeente Enschede. Het brengt geregeld tijdschriften uit en organiseert cursussen en tentoonstellingen (Erfgoed Enschede, 2021). Midden in het dorp staat de Sint Jacobus de Meerdere kerk. Dit is een Rooms Katholieke kerk en is gebouwd in 1911. Het beschikt over een neogotische stijl en valt onder de gemeentelijke monumenten (Stichting Cultureel Erfgoed Enschede, z.d.). Achter de kerk bevindt zich de begraafplaats.

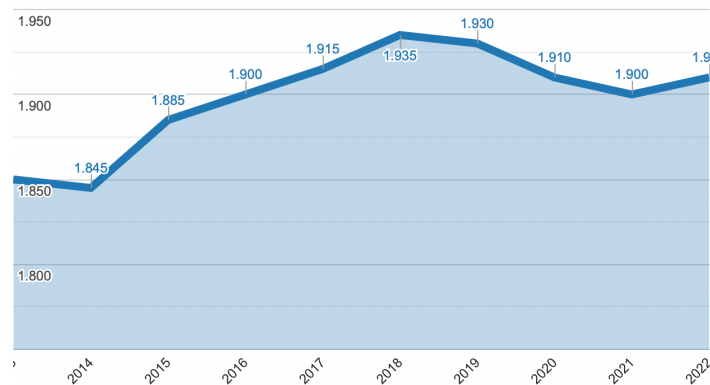
Hoofdstuk 2: Bevolkingssamenstelling

In dit hoofdstuk wordt de bevolkingssamenstelling beschreven van Lonneker. Er wordt beschreven hoeveel inwoners Lonneker heeft en wat de status is van deze bewoners. Tenslotte wordt er stilgestaan bij diversiteit en cultuur.

2.1 Inwoners

In het jaar 2022 beschikte Lonneker over 1910 inwoners. Opvallend is dat er tussen 2014 en 2018 (zie figuur 2) een groei aan inwoners is geweest, namelijk 4,7%. Vanaf 2018 daalde het aantal inwoners weer licht.

Opvallend is dat het grootste aantal inwoners tussen de 45 en de 65 jaar oud is. De grootste groep die daarna volgt zijn inwoners van 65 jaar en ouder. Hierdoor is vergrijzing zichtbaar, omdat er meer ouderen zijn in verhouding tot jongeren (AlleCijfers, 2023).

Figuur 2: Aantal inwoners per jaar

2.1.1 Geslacht

Als er wordt gekeken naar het geslacht, komt naar voren dat er net iets meer mannelijke inwoners zijn in Lonneker dan het aantal vrouwelijke inwoners. Het aantal mannelijke inwoners van Lonneker bedraagt 975 personen. Het aantal vrouwelijke inwoners bedraagt 930. Van de overige vijf inwoners is niet bekend welk geslacht dat is (AlleCijfers, 2023).

2.2 Burgerlijke staat

De burgerlijke staat geeft de formele positie aan van een inwoner waarbij verwezen wordt naar het huwelijk en eventueel geregistreerd partnerschap. Het geregistreerd partnerschap is ingevoerd in 1998 en wordt dan ook hetzelfde behandeld als een huwelijk (Centraal Bureau voor de Statistiek, z.d.).

Van het aantal inwoners op 1 januari 2022 in Lonneker, is 42,5% gehuwd en 44,9% ongehuwd. Het aantal inwoners dat gescheiden of weduwnaar is, bedraagt in totaal 12,6%.

2.3 Geboorte en sterfte

Als het gaat om het geboorte- en sterftcijfer, is er gekeken naar het jaar 2021. Deze cijfers zijn mede gebaseerd op data van het Centraal Bureau Statistiek (CBS). De geboorten kunnen hoger of lager uitvallen dan verwacht. Het betreft namelijk het aantal geboortes gedurende het jaar ten opzichte van het aantal bewoners op 1 januari van dat jaar.

In 2021 zijn er vier baby's geboren ten opzichte van 1000 inwoners. Omgerekend wil dat zeggen dat er in 2021 in totaal afgerond 7 baby's zijn geboren.

Als er wordt gekeken naar sterfte blijkt dat er in 2021 in totaal elf inwoners zijn overleden ten opzichte van 1000 inwoners. Omgerekend zijn dat 21 overlijdens.

Uit bovenstaande kan ook weer geconcludeerd worden dat er sprake is van bevolkingskrimp. Hier is niet alleen sprake van in Lonneker, maar overal in Nederland (Centraal Bureau voor de Statistiek, 2022).

2.4 Diversiteit

Onder diversiteit wordt de vorm van etnische groeperingen binnen een plaats of samenleving verstaan (Instituut Culturele Zorg, 2020). Binnen Lonneker was in 2022 ruim 90% van de inwoners autochtoon. De overige inwoners hebben een migratieachtergrond. De meest voorkomende migratieachtergronden zijn Westers, Surinaams en overig. Het is onbekend waar 'overig' uit bestaat. Van het aantal inwoners met een migratieachtergrond heeft 79,4% een Westerse achtergrond. Daarna volgens Surinamers en overig.

Uit gesprek met een inwoner blijkt dat er aandacht besteed wordt aan de diversiteit binnen het dorp. Zo worden mensen met een migratieachtergrond ondersteunt en is de sociale band met alle buurtbewoners over het algemeen goed. Inwoners worden door elkaar herkend op straat, vragen hoe het met de ander gaat en hebben het gevoel dat ze erbij horen.

Hoofdstuk 3: Culturen en religie

In dit hoofdstuk wordt de cultuur en religie binnen het dorp Lonneker beschreven. Er wordt rekening gehouden met het soort geloof en de daarbij behorende locaties. Ook staan de observaties van de wijkverpleegkundigen beschreven en zijn er meerdere gesprekken geweest met inwoners van het dorp.

3.1 Geloof

Binnen Lonneker zijn de inwoners vaak Rooms Katholiek of Protestants. De kerk die verbonden is aan de katholieken binnen Lonneker is de St. Jacobus de Meerdere kerk, die gelegen is aan het dorpsplein. Vanuit de Protestantse Gemeente Enschede, staat er ook een Protestantse kerk in Lonneker, namelijk de Kapel uit Liefde. Ook de voormalig wijkgebouwen Pniël aan de Lipperkerkstraat (1927-2005) en Írene (1909-1969) speelden binnen het kerkelijke leven een belangrijke rol (Stichting Historische Sociëteit Enschede-Lonneker, z.d.).

3.2 Observaties

De Rooms-katholieke kerk St. Jacobus de Meerdere is gelegen aan het dorpsplein. Een belangrijk onderdeel binnen het katholieke geloof is de viering van carnaval (NPO Kennis, 2023). De wijkverpleegkundigen waren precies voor het weekend van carnaval in Lonneker. Hierbij zagen zij veel inwoners die carnavals-achtige kleding droegen. Het duidde hierop dat Carnaval enorm belangrijk is onder deze inwoners. De wijkverpleegkundigen zijn ook langs twee basisscholen geweest en hierbij gaven de docenten aan dat de kinderen die dag verkleed mochten komen naar school om carnaval in te luiden.

3.2.1 Dorpsraad

Tenslotte zijn de wijkverpleegkundigen nog bij het dorpshuis geweest aan de Dorpstraat in Lonneker. Dorpsraad Lonneker is opgericht op 15 mei 1960 en heeft als doel "het ontwikkelen, stimuleren en meewerken aan de verbetering van de leefbaarheid, het klimaat en het welzijn van het dorp Lonneker en omgeving" (Dorpsraad Lonneker, z.d.).

Uit gesprekken met de eigenaar van het dorpshuis komt naar voren dat ze erg gericht zijn op het onderhouden van goed contact met alle inwoners van het dorp. Een manier waarop ze dat doen, is door zoveel mogelijk informatie te bieden dat actueel is. De activiteiten die aangeboden worden door het dorpshuis, worden in de volgende hoofdstukken uitgebreid beschreven.

Buiten het pand van het dorpshuis hingen veel flyers en posters met aankomende activiteiten. Zo wordt er ook elk jaar met Pasen een groot Paasfeest georganiseerd waarbij bekende artiesten komen optreden. Dit is een festival gedurende drie dagen.

Hoofdstuk 4: Fysieke omgeving

In dit hoofdstuk wordt de fysieke omgeving van Lonneker beschreven. Centraal in dit hoofdstuk staan de grootte van de wijk, het klimaat, de groen- en watervoorzieningen waarbij ook wordt stilgestaan bij drinkwatervoorzieningen. Tenslotte wordt huisvesting en duurzaamheid beschreven.

4.1 Grootte van de wijk

Het Overijsselse dorp Lonneker, vallend onder de gemeente Enschede in de streek Twente, heeft een oppervlakte van in totaal 89 hectare (ha). Lonneker wordt dan ook veel beschreven als een bescheiden en klein dorp als het gaat om omvang (Plaatsengids, z.d.). Het dorp valt onder de gemeente Enschede dat een totale oppervlakte heeft van 142,7 km² (KadastraleKaart, z.d.).

4.2 Klimaat

Met klimaat bedoelt men het gemiddelde van het weer over een periode. Het kan veranderen door natuurlijke en menselijke invloeden (KNMI, z.d.). Het klimaat in Lonneker wordt beschreven als mild en gematigd warm. De gemiddelde temperatuur is 10,4 graden Celsius. De regenval is gemiddeld 860 mm per jaar. Lonneker bevindt zich in het noordelijk halfrond en de warmste maanden betreffen: juni, juli, augustus en september (Climate Data, z.d.). Lonneker is een dorp in Nederland. In Nederland was de gemiddelde temperatuur in het jaar 2022, 11,6 graden Celsius. Te zien is dat het klimaat verandert. Uit onderzoeken blijkt dat de mens hier een grote rol in speelt (KNMI, z.d.).

4.2.1 Luchtkwaliteit

Gezien de luchtkwaliteit in het dorp Lonneker is dit acceptabel. De luchtkwaliteit volgens meerdere grafieken is redelijk. Als de luchtkwaliteit langdurig niet goed is, kunnen mensen lichte tot matige symptomen gaan ervaren (AccuWeather, 2023). Lonneker beschikt over een luchtkwaliteitsindex van tussen de 3,0 en 3,6 LKI. Met deze index wordt de mix van stoffen bedoeld die effect kunnen hebben op de acute gezondheid van personen. Het gaat om de volgende stoffen: fijnstof, stikstofdioxide en ozon (KNMI, 2022).

4.3 Groen- en watervoorzieningen

Uit de observaties van de wijkverpleegkundigen blijkt dat Lonneker over veel groenvoorzieningen beschikt. Zo staan er rondom de kerk, gelegen aan het dorpsplein veel bomen en bevindt zich er een begraafplaats omringt door groenvoorzieningen. Dicht bij de sportvereniging en de tennisclub is er ook veel groen te vinden. In het buitengebied van Lonneker kan er op vele paden gewandeld worden. Deze wandelpaden zijn met name gerealiseerd door de dorpsraad van Lonneker. Zij staan voor nauwe betrokkenheid van inwoners bij de leefomgeving (Natuur Voor Elkaar, z.d.).

Ook uit gesprekken met inwoners komt naar voren dat ze het belangrijk vinden dat de landelijke vormen en de groenvoorzieningen zoveel mogelijk worden behouden rondom het dorp.

4.3.1 Water

In en vlak rondom Lonneker zijn er geen rivieren of kanalen te vinden. De enige natuur watervoorziening is de ijsbaan. Voor grote openbare recreatieparken zullen inwoners van Lonneker moeten uitwijken naar het Rutbeek in Enschede, het Hulsbeek in Oldenzaal of het Lageveld in Wierden. Allemaal gelegen in Twente (Visit Twente, z.d.).

Drinkwatervoorzieningen

De eerste levensbehoefte van de inwoners is drinkwater. Het drinkwater moet schoon zijn om te kunnen drinken. De overheid is daar verantwoordelijk voor en heeft verschillende maatregelen getroffen om de kwaliteit te waarborgen van het drinkwater in Nederland. Zo ook in Lonneker. Het drinkwaterbedrijf dat aangesloten is bij dit dorp, is Vitens (Ministerie van Algemene Zaken, 2021).

4.4 Huisvesting

Op dit moment zijn er twee huizen te koop in het dorp Lonneker (Funda, z.d.). Om meer starters te kunnen laten wonen binnen Lonneker wil de gemeente Enschede een weiland aan de rand van Lonneker gebruiken voor nieuwbouw starters woningen en een nieuw gezondheidscentrum. Dit plan bevindt zich op dit moment nog in een beginstadium. Op het terrein ernaast wil de gemeente juist appartementen laten bouwen die geschikt zijn voor senioren. De dorpsraad van Lonneker wil daarnaast dat er meerdere appartementen in het dorp komen om de doorstroming van de woningmarkt te verbeteren (Hellegers, 2022).

4.4.1 WOZ-woningwaarde

De hoogte van gemeentelijke heffingen en belastingen worden bepaald door de WOZ-waarde. Dit staat voor 'Waardering Onroerende Zaken'. Voorbeelden van belastingen zijn: waterschapsbelasting of inkomstenbelasting (Kadaster, z.d.). Het gemiddelde van de WOZ-waarde binnen Lonneker in het jaar 2022 was €360.000,-. Omgerekend is dat 14,6% hoger dan het jaar ervoor (AlleCijfers, 2023).

4.5 Duurzaamheid

Gedurende de verkenning en observatie door de wijkverpleegkundigen viel het hen op dat er veel aan duurzaamheid wordt gedacht en gedaan. Zo zijn er bij een aantal huizen zonnepanelen te zien op de daken en wordt er afval gesorteerd. Toevallig werd er op de dag zelf plastic afval opgehaald door de gemeente Enschede (zie figuur 3).

Een onderwerp dat nu erg aan de orde is wat betreft duurzaamheid, is de nieuwe F35 die dwars door Lonneker komt. Dit is de Twentse fietssnelweg die van Enschede naar Oldenzaal moet gaan lopen (Gemeente Enschede, z.d.).

Figuur 3: Plastic afvalcontainer aan de weg

Hoofdstuk 5: Gezondheidsvoorzieningen

In dit hoofdstuk wordt beschreven welke voorzieningen er te vinden zijn in de wijk Lonneker. Hierbij worden de gezondheidsvoorzieningen, buurtvoorzieningen en maaltijdvoorzieningen benoemd. Daarnaast wordt ook toegelicht welke chronische of acute gezondheidsproblemen voorkomen in de wijk.

5.1 Acute en chronische gezondheidsproblemen

Uit de gezondheidsmonitor is gebleken dat 87% van de bewoners tussen de 18-65 jaar een goede gezondheid ervaren. Daarnaast heeft 43% van de 65-plussers één of meer langdurige aandoeningen (Allecijfers.nl, z.d.). Landelijk gezien, zijn hart- en vaatziekten de meest voorkomende chronische aandoeningen (Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu, z.d.). Tevens is uit meerdere gesprekken met bewoners in de wijk gebleken dat hart- en vaatziekten het meeste voorkwamen als chronische aandoening. Bewoners gaven ook aan dat de chronische aandoeningen vooral speelden onder ouderen.

Verder is uit de gezondheidsmonitor gebleken dat meer dan de helft (52%) van de inwoners in Lonneker overgewicht heeft, en 48% van de inwoners niet elke week sporten (Allecijfers.nl, z.d.). De wijkverpleegkundigen hebben dit ook nagevraagd aan een aantal bewoners in de wijk. Bewoners gaven aan dat ze het hier ook mee eens waren en dat er vooral onder ouderen en volwassenen niet elke week gesport wordt. Tevens gaven bewoners aan dat overgewicht altijd wel een beetje speelde in de wijk. Op de vraag of er genoeg sportvoorzieningen aanwezig waren in de wijk, gaven bewoners als antwoord dat dit wel het geval is. Er zijn namelijk veel sporten mogelijk in de wijk, zoals voetbal, gymnastiek, volleybal, handbal, tennis en schaatsen. Vaak is hier weinig animo voor onder volwassenen en ouderen.

Verder is uit gesprekken met bewoners en uit een gesprek met een man in het dorpshuis gebleken dat er veelal sprake is van eenzaamheid onder ouderen. Dit konden we niet terughalen uit de bronnen, maar is wel een voorkomend probleem dat speelt in de wijk.

5.2 Gezondheidsvoorzieningen

In de wijk Lonneker zijn er gezondheidsvoorzieningen te vinden. Met behulp van de gezondheidsvoorzieningen wordt gestreefd naar het bevorderen, beschermen en behouden van de gezondheid van de inwoners in de wijk.

De volgende gezondheidsvoorzieningen zijn te vinden in de wijk:

- Huisartsenpraktijk
- Fysiopraktijk
- Lifestylecoach
- Podotherapie. Behandeling van klachten in het lager gedeelte van het lichaam (voeten, knieën, heupen, lage rug). (Voetencentrum Wender, 2022).
- Logopedie (Liduinaschool), Twentsch logopediecentrum (net buiten de wijk)
- Bewoners in de wijk gaan voor de logopedie, veel naar de Liduinaschool. De logopedie wordt vooral veel gebruik gemaakt door kinderen.
- Apotheek
- Apotheekservicepunt. Hierbij kan medicatie en bestellingen afgehaald worden via de afhaalautomaat 7 dagen in de week, 24 uur per dag (Medsen apotheek, 2023).
- Dierenartsenpraktijk Lonneker

In de praktijk kun je terecht voor consulten, operaties, inentingen, medicijnen en diverse onderzoeken voor gezelschapsdieren (Dierenartsenpraktijk Bos Lonneker, z.d.).

- Thuiszorgorganisaties Liberein en Livio

In Lonneker zijn er dus wel veel gezondheidsvoorzieningen te vinden, maar niet allemaal. Zo is er bijvoorbeeld geen tandarts en pedicure. Wel zijn deze voorzieningen te vinden net buiten de wijk Lonneker. In Lonneker is er een pand aanwezig, waarin zowel de huisarts, de apotheek en de podotherapeut zich bevinden. In het pand zijn 4 huisartsen werkzaam. Ook een fysiopraktijk, genaamd Fyon is te vinden in Lonneker. Hierbij kunnen de bewoners terecht voor algemene fysiotherapie, maar ook voor specialisaties en verschillende behandelmethodes. Voorbeelden hiervan zijn ergotherapie, handtherapie, kinderfysiotherapie en oedeemtherapie (Fyon, z.d.). Bovendien is er in de wijk ook een lifestylecoach aanwezig, waarin personal training wordt aangeboden.

In Lonneker is er verder geen verzorgingstehuis aanwezig. Echter, zijn er wel twee thuiszorgorganisaties 'Liberein en Livio'. Daarnaast is het MST het dichtstbijzijnde ziekenhuis vanuit de wijk Lonneker. Deze ziekenhuis is ook goed te bereiken via het openbaar vervoer.

5.3 Buurtvoorzieningen

In de wijk is er een dorpshuis aanwezig, waarin veel activiteiten worden aangeboden. Het dorpshuis heeft hiermee als doel om activiteiten te ontwikkelen en te stimuleren, op gebied van verbeteren van de leefbaarheid, het woonklimaat en het welzijn in het dorp Lonneker (Dorpsraad Lonneker, z.d.). De wijkverpleegkundigen hebben in het dorpshuis een rondleiding gehad, waarin ook werd uitgelegd welke activiteiten worden aangeboden. De volgende activiteiten worden aangeboden binnen het dorpshuis:

- Prikpost bloedafname
- Peuterspeelzaal
- BSO (Buitenschoolse opvang voor schoolgaande kinderen)
- Muziekvereniging Excelsior
- Qigong/Taiji Vereniging (Bewegingsleer)
- Gemeenten Enschede
- Digitaal inlooppunt voor mensen die niet goed overweg kunnen met een computer of zelf thuis geen computer hebben voor digitale zaken
- Eetsoos 55+ (Warme maaltijd)
- Top Vocals popkoor

Daarnaast is er in de wijk een vorm van dagbesteding aanwezig, waar mensen werken met een licht verstandelijke beperking. Dit bedrijf heet de Noaber en is een houtwerkplaats, waar bepaalde producten worden gemaakt, zoals bloembakken en wandborden. Ook de wijkverpleegkundigen hebben bij de Noaber een rondleiding gehad. Hierin lieten ze verschillende producten zien, die de werknemers hebben gemaakt.

5.4 Maaltijdvoorzieningen

Ook zijn er in de wijk Lonneker een aantal maaltijdvoorzieningen aanwezig, waar bewoners kunnen eten of eten kunnen kopen.

Zo is er in de wijk Lonneker een buurtsupermarkt 'de spar' aanwezig. In de spar werken mensen met een verstandelijke beperking. Ook de wijkverpleegkundigen zijn naar de spar gegaan en hieruit kon opgemerkt worden dat er op elke afdeling iemand onder begeleiding werkt. Ook is er een voedselbank aanwezig. Hierin wordt wel doorverwezen naar Enschede, Oldenzaal of Losser. Verder zijn er binnen de wijk ook eetgelegenheden te vinden, zoals café Sprakel, drie restaurant: 'Steakhouse Lutscher Alm' 'Almhutte', 'Steakhouse Royal Argentina' en versbakkerij Savonije Lonneker.

Hoofdstuk 6 Economie

In dit hoofdstuk wordt beschreven hoe de economie is in de wijk Lonneker. Er wordt onder andere beschreven welke bedrijven, winkels er allemaal zijn, en of er sprake is van werkgelegenheid.

6.1 Bloeiend dorp

Volgens de bron (AlleCijfers, 2023) is gebleken dat het gemiddeld bruto jaarinkomen van een bewoner in Lonneker 28.900 euro is. Dit is lager dan het gemiddelde inkomen van een inwoner in Nederland, wat 36.500 euro is. Echter, is het gemiddelde inkomen wel hoger dan het gemiddelde inkomen van een wijk in Enschede en ook ruim hoger dan het gemiddelde inkomen in Overijssel (26.500). Hieruit kun je dus concluderen dat Lonneker een bloeiend dorp is. Naast het inkomen is ook de gemiddelde woningwaarde in Lonneker ruim gestegen ten opzichte van voorgaande jaren. Dit alles laat zien dat het dorp Lonneker een bloeiend dorp is.

Tevens is er in de wijk Lonneker ook sprake van werkgelegenheid. Momenteel lopen er ook een aantal vacatures rond in de wijk voor productiemedewerkers en bezorgers. In de wijk wordt er ook veel aandacht besteedt aan het feit dat mensen met een (verstandelijke) beperking ook een baankans krijgen. Voorbeelden hiervan zijn de 'buurtsupermarkt spar' en de 'Noaber'.

6.2 Bedrijven

Uit de bron (AlleCijfers, 2023) is gebleken dat er in totaal 180 bedrijven aanwezig zijn in de wijk Lonneker. Uit de grafiek blijkt dat de meeste bedrijven komen uit de overheid, onderwijs en zorg. Ook uit de verkenning in de wijk is gebleken dat er veel bedrijven aanwezig zijn in de zorg, zoals een huisartsenpraktijk, fysiotherapeut, thuiszorg enz. Ook zijn er twee scholen aanwezig in de wijk en zijn er veel ondernemingen, waarbij de overheid aandelen heeft, zoals de regiobank. Ook zijn er veel bedrijven te vinden in de cultuur, recreatie en overige diensten (AlleCijfers.nl, 2023). Zo is bijvoorbeeld gebleken dat er veel bedrijven en instellingen actief zijn in de kunst, cultuur, sport en bibliotheken.

Daarnaast is uit de grafiek gebleken dat het aantal bedrijven per sector zijn afgenomen ten opzichte van voorgaande jaren (AlleCijfers, 2023). Dit zou eventueel te maken kunnen hebben met de corona. De meeste bedrijven in het dorp Lonneker hebben een bijeenkomstfunctie. Dit kon ook terugzien worden in de wijk, zoals de kerk, cafés, restaurants, sport en kinderdagverblijf.

6.3 Winkelen

In de wijk zijn er ook een aantal winkels aanwezig. Zo is er een buurtsupermarkt 'de spar', waar mensen de boodschappen doen. Daarnaast is er ook een winkel 'Firma Bult en Zonen' voor meubels, verlichting en overige huishoudelijke artikelen (Firma Bult & Zonen, z.d.). Uit de gesprekken met de inwoners is gebleken dat de meeste inwoners in Lonneker naar deze winkels gaan.

Tevens zijn er in Lonneker twee kringloopwinkels aanwezig 'YouCycle' en 'Kringloopwinkel Home Recycling Enschede'. De winkel 'YouCycle' verzamelt oude spullen (laptop, wasmachine, accu, kleding, fietsen, enz.) door het ontruimen van huizen, loodsen, bedrijfspanden, zolders en tuinen en geven de opbrengst hiervan aan de dierenopvang Centrum Enschede (YouCycle, z.d.).

Verder is er uit de rondvragingen van de inwoners gebleken dat de mensen in de wijk voor het winkelen vooral uitgaan naar Enschede of Oldenzaal. Daarnaast gaven ze aan dat er in de wijk weinig mensen komen van buitenaf, aangezien er vrijwel geen winkels zijn met een buurtfunctie.

Hoofdstuk 7: Vervoer en veiligheid

In dit hoofdstuk wordt weergegeven hoe de vervoer en veiligheid in elkaar zit in de wijk Lonneker. Er wordt toegelicht in hoeverre er gebruik wordt gemaakt van eigen vervoer en/of openbaar vervoer. Hierbij wordt ook beschreven welke mogelijkheden er zijn voor mensen met een beperking. Daarnaast wordt in dit hoofdstuk ook uitgelegd in hoeverre er sprake is van criminaliteit in Lonneker.

7.1 Vervoer

Toen de wijkverpleegkundigen de wijk in waren geweest, viel op dat er veel auto's door het dorp reden. Ook stonden er bij veel huizen één of meerdere auto's. Hierbij kan dus geconcludeerd worden dat er in de wijk veel gereden wordt met eigen vervoer.

In het dorp zijn overal stoepen te vinden en zijn er veel plekken in het dorp aanwezig, waarin de maximale snelheid 15 km per uur is. Fietspaden waren weinig te vinden in de wijk. Wel wordt er momenteel veel aandacht besteedt aan een fietssnelweg die dwars door Lonneker heen moet gaan lopen, de F35. Deze fietssnelweg moet de veiligheid omtrent verkeer in de wijk vergroten (Gemeente Enschede, z.d.). Daarnaast wordt in de straten vaak rekening gehouden met kinderen, door in meerdere straten borden te plaatsen, waarin gewaarschuwd wordt voor overstekende kinderen. Dit alles vergroot de veiligheid in de wijk.

Verder is Lonneker ook te bereiken via het openbaar vervoer. In de wijk zijn er twee busstations aanwezig, die ook bereikbaar zijn naar het centrum in Enschede. Deze bussen zijn ook bereikbaar voor mensen met een lichamelijke beperking. Verder viel het op dat er in de wijk ook veel gefietst werd. In de wijk is er namelijk ook een fietswinkel aanwezig 'Ten Tusscher Enschede'. Ook is het mogelijk in de wijk om scooters te huren.

7.2 Veiligheid

Volgens de bron (AlleCijfers, 2023) is gebleken dat er niet veel criminaliteit plaatsvindt in de wijk, maar vooral veel diefstal, voornamelijk van brom- en snorfietsen. Uit de grafiek is bijvoorbeeld gebleken dat er 35 vormen van diefstal zijn gepleegd in Lonneker in 2023. Daarnaast is uit de grafiek gebleken dat er gemiddeld tien misdaden per maand worden gepleegd, zoals diefstal, vernieling, fraude en verkeersovertredingen. Zo zijn er bijvoorbeeld in januari 2023 negen vormen van misdaden gepleegd in de wijk.

Verder waren er dertien verkeersongevallen geweest in 2021 in de wijk Lonneker. Dit is een zeer grote stijging ten opzichte van 2020 (AlleCijfers, 2023). Dit kan bijvoorbeeld te maken hebben met corona. Echter, is het aantal verkeersongevallen niet veel minder dan in 2019, waarin er nog geen sprake was van corona. Hierdoor kan geconcludeerd worden dat er sprake is van redelijk wat verkeersongevallen in de wijk. Bovendien beschikt Lonneker over het gevaarlijkste kruispunt van Nederland. Dit is gebleken uit de ongevallencijfers van het Infrastructuur en milieu. Op deze kruispunt gaat het vaak mis, omdat er geen voorrang wordt verleend. Het gevaar komt vooral voor tijdens de spits, wanneer scholieren gebruik maken van de kruising (RTL Nieuws, 2015). Momenteel zorgen de maatregelen om de verkeersveiligheid te bevorderen, niet voor een daling van het aantal ongelukken.

Ook is er in de wijk Lonneker een wijkagent aanwezig. Deze wijkagent hebben de wijkverpleegkundigen ook aangesproken. Deze wijkagent zorgt ervoor dat er een veilige wijk ontstaat door deze te handhaven. De wijkagent gaf ook aan dat misdaden, met name diefstal en verkeersongevallen wel eens voorkomen in de wijk. De wijkagent in Lonneker is het eerste aanspreekpunt en is een bekend gezicht in de wijk. De wijkagent is gemakkelijk te bereiken door de inwoners in Lonneker via het vaste telefoonnummer.

Tot slot is er in de wijk Lonneker geen brandweer aanwezig, maar is er wel mogelijkheid tot brandweertzorg door de regionale brandweer Twente.

Al deze bovenstaande punten zijn ook gebleken uit de gesprekken met de inwoners en met de wijkagent. Inwoners gaven aan dat ze zich wel veilig voelden in de wijk, ondanks dat er soms sprake is van diefstal en verkeersongevallen.

Hoofdstuk 8: Politiek en bestuur

In dit hoofdstuk wordt beschreven welke politieke activiteiten er aanwezig zijn in de wijk Lonneker. Hierbij wordt toegelicht hoe het bestuur van de wijk in elkaar zit en hoe bewoners betrokken worden bij beslissingen omtrent politieke activiteiten.

8.1 Politieke activiteiten

In de wijk Lonneker zijn er weinig tekenen van politieke activiteiten aanwezig. Er hangen geen posters in de wijk over politiek en is het niet bekend welke ontmoetingen er aanwezig zijn om de politiek in wijk onder de aandacht te brengen. Wel is het dorpshuis in Lonneker betrokken omtrent gemeenteraadsverkiezingen. Het bestuur van de wijk zorgt er namelijk voor dat de inwoners in Lonneker kunnen stemmen op de partijen tijdens de verkiezingen. Inwoners in de wijk kunnen namelijk stemmen in het dorpshuis in Lonneker.

8.2 Gemeenteraadsverkiezingen

Uit de gemeenteraadsverkiezingen in 2022 in dorpshuis Lonneker is gebleken dat de partijen VVD en BBE (Politieke partij Burgerbelangen Enschede) de meeste stemmen hadden gekregen door de inwoners in Lonneker (AlleCijfers, 2023).

Hoofdstuk 9: Communicatie

In dit hoofdstuk worden de verschillende vormen van communicatie in Lonneker beschreven. Er is onderzoek gedaan naar de verschillende ontmoetingsplaatsen, wijkkrant en het internet.

9.1 Ontmoetingsplaatsen

In Lonneker zijn veel verschillende ontmoetingsplaatsen. Zo hebben ze een café waar het in het weekend altijd erg druk is. Ook veel mensen van omringde dorpen komen vaak naar dit café toe.

De wijkverpleegkundigen zijn de wijk in geweest. Ze hebben hier onderzoek gedaan naar welke voorzieningen er allemaal in de wijk te vinden zijn. Als eerste viel de kerk midden in het dorp op. De kerk in Lonneker is een gemeentelijk monument (Stichting Cultureel Erfgoed Enschede, z.d.). In de kerk zijn er een aantal verschillende raden, zo is er een locatieraad, pastoraatsgroep, begraafplaatsraad. In de kerk worden verschillende vieringen gehouden (Parochie Maria Vlucht, z.d.).

Achter de kerk is er het dorpshuis. In dit dorpshuis zijn veel verschillende activiteiten. De activiteiten zijn elke week verschillend, maar elke week is er Qigong/Taiji, muzieklessen, eetsoos, schilders club en het koor. Als mensen deel willen maken van deze activiteiten kunnen ze zich opgeven. Wanneer ze zich eenmaal opgegeven hebben hoeven ze dit daarna niet meer te doen (Stichting informatieblad, 2023).

Voor het onderzoek was er ook voorinformatie opgezocht. Hieruit bleek dat er een dagbesteding, genaamd de Noaber is voor mensen met een verstandelijke beperking. De verpleegkundigen zijn daar langs geweest en hebben daar een rondleiding gekregen. De Noaber is een houtbewerkingsbedrijf. De cliënten maken en versieren hier kasten en decoraties voor in huis. Bedrijven en/of mensen kunnen hier ook dingen bestellen. Ook is er in Lonneker een Spar. In deze Spar werken ook mensen met een verstandelijke beperking.

9.2 Dorpsboekje

In Lonneker komt elke week een dorpsboekje uit. In dit dorpsboekje staat veel informatie over het dorp. Zo staan er de voorzieningen in het boekje, maar ook staat de planning van het dorpshuis erin. Ook zet de dorpsraad er altijd een bericht in over de toekomst van het dorp en staat er veel reclame in. Als laatste heeft het kerk ook altijd een bericht in het dorpsboekje. Ze zetten er het nieuws in en een psalm (Stichting informatieblad, 2023).

9.3 Internet

De verpleegkundigen hebben aan bewoners van het dorp ook vragen gesteld over het internet. Zo zijn ze te weten gekomen dat zo goed als iedere bewoner een televisie heeft en veel mensen hebben een telefoon met internet. Hierdoor zeggen bewoners dat ze goed op de hoogte zijn van wat er allemaal in het dorp en de rest van Nederland speelt. Wanneer mensen moeite om online iets in te vullen of aan te schaffen is het elke week een computer inloop uur waar mensen met hun vragen terecht kunnen.

Hoofdstuk 10: Educatie

In dit hoofdstuk worden de educatie mogelijkheden beschreven. Er is onderzoek gedaan naar scholen, buitenschoolse opvang en de bibliotheek.

10.1 Voorzieningen

Doordat er voorinformatie gezocht is over het dorp is er geconstateerd dat er twee basisscholen in dit dorp zijn. De verpleegkundigen zijn langs de basisscholen gelopen. Beide basisscholen zijn erg groot en leken erg vol te zitten met leerlingen. Vanaf de buitenkant zien de scholen er erg leuk uit, er zijn namelijk veel projecten van kinderen te zien. Ook zijn de schoolpleinen erg leuk. Er staan veel speeltoestellen en er is een voetbal en basketbalveldje.

Wanneer kinderen na de basisschool naar de middelbare school moeten kan dit helaas niet in het dorp en moeten ze naar Enschede. Het stedelijk lyceum is de dichtbij zijnde middelbare school. Voor het vervolgonderwijs zijn er ook genoeg mogelijkheden in de buurt, zo is er een MBO, HBO en Universiteit in Enschede.

In Lonneker is elke dag een buitenschoolse opvang. Deze zit bij het dorpshuis en de meeste kinderen gaan na school naar de buitenschoolse opvang.

Soms komt er ook een bibliotheek naar Lonneker toe. De bibliotheek komt dan in het dorpshuis. Mensen kunnen hier hun boeken lenen en wanneer de bibliotheek dan de volgende keer komt kunnen ze hun boek weer omruilen, inleveren of verlengen.

Hoofdstuk 11: Ontspanning

In dit hoofdstuk worden de verschillende mogelijkheden voor ontspanning beschreven. Er is onderzoek gedaan naar fysieke- en mentale ontspanning.

11.1 Fysieke ontspanning

Fysieke ontspanning is ontspanning waarbij je je lijf ontspant (Frits van der Werff sportinstituut, 2017). De verpleegkundigen hebben tijdens het bezoek aan Lonneker aan bewoners gevraagd wat ze doen voor ontspanning. Hierdoor zijn we erachter gekomen dat er veel sport mogelijkheden zijn in Lonneker. Er is een voetbalclub, waar heel veel kinderen van de basisschool op zitten. Ook zitten hier wel ouderen op, maar niet erg veel. Daarnaast is er ook een tennisclub, hier is veel verscheidenheid tussen leeftijden. Als laatste is er ook nog een schaakvereniging. Er werd gezegd dat dit niet echt een grote club is en dat er vooral volwassenen op zitten. Ook komen bij deze club veel leden van de dorpen om Lonneker heen.

In de winter zorgt de gemeente ook altijd dat er een ijsbaan komt. De bewoners zeiden allemaal dat ze het erg leuk vinden dat dit georganiseerd wordt. Hierdoor hebben ze namelijk een extra mogelijkheid tot ontspanning en plezier.

11.2 Mentale ontspanning

Mentale ontspanning is ontspanning waarbij je jezelf rust gunt, zodat je stress verlaagd wordt (Frits van der Werff sportinstituut, 2017). Voor mentale ontspanning wisten de bewoners niet veel te vertellen, maar door meerdere personen te ondervragen zijn we erachter gekomen dat er een erg mooi wandelgebied in en net naast Lonneker is. Bewoners gaven aan dat ze deze wandelroute door het bos erg mooi vinden en dat ze dit bijna elke dag doen. Ook vertelde sommige andere bewoners ons dat ze soms naar de masseuse gingen. De meeste bewoners gingen eenmaal per maand naar de masseuse toe. Deze masseuse zit helaas niet in dorp zelf, maar net buiten Lonneker.

Hoofdstuk 12: Bewoners

Tijdens het bezoek aan Lonneker zijn aardig wat bewoners ondervraagt. De bewoners spraken erg positief over het dorp.

12.1 Tevredenheid

De bewoners waren erg tevreden over hun dorp. Vooral zijn ze blij met hun medebewoners. Ze vinden dat hun medebewoners allemaal erg betrokken zijn bij het dorp. De bewoners hadden zo goed als nooit overlast van hun medebewoners. Wanneer iemand een keer een feest geeft gaan ze altijd eerst langs de burens om mee te delen dat ze een feest geven en dat ze overlast kunnen krijgen. Dit wordt erg gewaardeerd. Ook werd het begrip noaberschap regelmatig genoemd. Dit betekent buurt en hulp in het geval van nood. Dit is in het dorp erg zichtbaar. (Stichting Noaberschap Appingedam, z.d.). Mensen voelen ze zich hier in het dorp erg goed thuis en voelen ze zich ook veilig. Iedereen in het dorp kent elkaar, waardoor het erg gezellig is en er weinig problemen opspelen.

12.2 Observaties

Wat erg opviel aan de antwoorden is dat veel bewoners wanneer ze klaar zijn met hun opleiding vertrekken uit het dorp en wanneer ze wat ouder zijn weer terug keren naar het dorp. Hierdoor is veel vergrijzing.

Hoofdstuk 13: Conclusie

In dit hoofdstuk volgt de conclusie waarin de wijkdiagnose wordt beschreven, waarin de gezondheidsbevorderende en de gezondheidsbelemmerende factoren naar voren komen. Vanuit deze factoren staan verbeterpunten beschreven die leiden tot het verbeteren van de gezondheid en zelfredzaamheid onder de inwoners van Lonneker. Tot slot staat beschreven hoe de wijkverpleegkundigen deze wijkanalyse hebben ervaren.

13.1 Wijkdiagnose

Uit de wijkanalyse is gebleken dat alhoewel Lonneker bekend staat als een klein dorp, toch wel wat mogelijkheden te bieden heeft. In de wijk zijn er zowel gezondheidsbevorderende als belemmerende factoren aanwezig. Met name uit de gezondheidsanalyse (hoofdstuk 5) is gebleken dat 52% van de inwoners overgewicht heeft, maar dat meer dan de helft van de inwoners uit Lonneker een goede gezondheid ervaart. Daarentegen is gebleken dat 43% van de 65-plussers één of meer langdurige aandoeningen heeft. Dit zijn met name hart- en vaatziekten. Van alle inwoners beoefent 48% geen sport, terwijl er opvallend veel sportvoorzieningen in Lonneker zijn. Vaak is hier weinig animo voor onder volwassenen en ouderen.

Inwoners zijn over het algemeen tevreden over het dorp, dat beschikt over vele faciliteiten. Zo beschikt Lonneker over twee basisscholen en biedt het dorpshuis aan de Dorpsstraat veel activiteiten. Een belemmerende factor hierin is dat eenzaamheid onder ouderen aanwezig is. Dit wordt bevestigd door de eigenaar van het dorpshuis.

13.2 Verbeterpunten

Uit bovenstaande wijkdiagnose door de wijkverpleegkundigen komen een aantal belemmerende factoren naar voren. Om zelfredzaamheid en de gezondheid te verbeteren onder de wijkbewoners, zijn er een aantal punten opgesteld die hieraan kunnen bijdragen. Deze zijn gericht op kennisoverdracht omtrent gezonde leefstijl en overgewicht, aanzetten van lichamelijke beweging en het tegengaan van eenzaamheid.

Om overgewicht en hart- en vaatziekten te verminderen, is kennisoverdracht nodig voor een gezonde leefstijl, maar ook is hier het aanzetten van lichamelijke beweging nodig. Dit kan door het populairder maken van sportverenigingen en het belang van lichamelijke beweging te benoemen. Om eenzaamheid te verminderen is het belangrijk dat er meer sociale ontmoetingsplaatsen of activiteiten komen die gericht zijn om eenzaamheid tegen te gaan.

13.3 Reflectie wijkverpleegkundigen

De wijkverpleegkundigen van LonneCARE vonden deze opdracht interessant om te maken. Ze vonden het erg leuk om de wijk in te gaan om de wijk en de bewoners van de wijk te leren kennen. Tevens was het erg interessant om te bekijken of alle opgezochte voorinformatie, te ondervragen bij de bewoners om te controleren of deze informatie relevant is.

De bewoners van Lonneker waren erg vriendelijk en waren bereid om meer informatie over het dorp te geven, aangezien ze erg trots zijn op hun wijk en medebewoners.

Literatuurlijst

- AccuWeather. (2023). *Luchtkwaliteitsindex voor Lonneker, Overijssel, Nederland*. Geraadpleegd op 12 maart 2023, van <https://www.accuweather.com/nl/nl/lonneker/250189/air-quality-index/250189>
- AlleCijfers. (2023, 3 februari). *Buurt Dorp Lonneker*. Geraadpleegd op 8 maart 2023, van <https://allecijfers.nl/buurt/dorp-lonneker-enschede/>
- Centraal Bureau voor de Statistiek. (z.d.). *Burgerlijke staat*. CBS. Geraadpleegd op 9 maart 2023, van <https://www.cbs.nl/nl-nl/onze-diensten/methoden/begrippen/burgerlijke-staat>
- Centraal Bureau voor de Statistiek. (2022). *Waar groeit of krimpt de bevolking?* CBS. Geraadpleegd op 9 maart 2023, van <https://www.cbs.nl/nl-nl/dossier/dossier-verstedelijking/waar-groeit-of-krimpt-de-bevolking->
- Climate Data. (z.d.). *Klimaat Lonneker (Koninkrijk der Nederlanden)*. Geraadpleegd op 12 maart 2023, van <https://nl.climate-data.org/europa/koninkrijk-der-nederlanden/overijssel/lonneker-763878/>
- Dierenartsenpraktijk Bos Lonneker. (z.d.). *Welkom*. Bos voor dieren. Geraadpleegd op 14 maart 2023, van <https://www.bosvoordieren.nl>
- Dorpsraad Lonneker. (z.d.). *Over ons*. Geraadpleegd op 10 maart 2023, van <https://www.dorpsraadlonneker.nl/2139/0/over-ons>
- Erfgoed Enschede. (2021, 25 november). *Stichting Historische Sociëteit Enschede - Lonneker*. Geraadpleegd op 8 maart 2023, van <https://www.erfgoedenschede.nl/deelnemers/stichting-historische-soceteit-enschede-lonneker/>
- Firma Bult & Zonen. (z.d.). *Firma Bult & Zonen Enschede*. Oozo. Geraadpleegd op 14 maart 2023, van <https://www.oozo.nl/bedrijven/enschede/landelijk-gebied-en-kernen/dorp-lonneker/510244/firma-bult-zonen>
- Frits van der Werff sportinstituut. (2017, 25 oktober). *Ontspanning voor meer energie*. Frits Van der Werff. Geraadpleegd op 12 maart 2023, van <https://www.fritsvanderwerff.nl/ontspanning-voor-meer-energie/#:~:text=Met%20fysiek%20ontspannen%20bedoelen%20we%20je%20lijf%20ontspanning,Mentale%20ontspanning%20is%20je%20denken%20de%20rust%20gunnen.>
- Funda. (z.d.). *Koopwoningen Dorp Lonneker, Enschede*. Geraadpleegd op 12 maart 2023, van <https://www.funda.nl/koop/enschede/dorp-lonneker/>

- Fyon. (z.d.). *Fysiotherapie*. Geraadpleegd op 14 maart 2023, van <https://www.fyon.nl/fysiotherapie>
- Gemeente Enschede. (z.d.). *Fietspad F35 door Lonneker: De Rode Loper*. Enschede. Geraadpleegd op 12 maart 2023, van <https://www.enschede.nl/fietspad-f35-door-lonneker-de-rode-loper>
- Hellegers, B. (2022, 25 maart). *Gezondheidscentrum en starterswoningen op weiland aan rand Lonneker*. Tubantia. Geraadpleegd op 12 maart 2023, van <https://www.tubantia.nl/enschede/gezondheidscentrum-en-starterswoningen-op-weiland-aan-rand-lonneker~ab5cd081/?referrer=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F>
- Instituut Culturele Zorg. (2020, 21 september). *Inclusie en diversiteit in de wijk*. Culturele zorg. Geraadpleegd op 9 maart 2023, van <https://culturelezorg.nl/inclusie-en-diversiteit-in-de-wijk/>
- Kadaster. (z.d.). *WOZ-waarde van uw huis*. Geraadpleegd op 12 maart 2023, van <https://www.kadaster.nl/situaties/woning/woz-waarde>
- KadastraleKaart. (z.d.). *Gemeente Enschede*. Geraadpleegd op 12 maart 2023, van <https://kadastralekaart.com/gemeenten/enschede-GM0153>
- KNMI. (z.d.). *Klimaat*. Geraadpleegd op 12 maart 2023, van <https://www.knmi.nl/kennis-en-datacentrum/uitleg/klimaat/>
- KNMI. (2022). *Kaarten*. Atlas Leefomgeving. Geraadpleegd op 12 maart 2023, van <https://www.atlasleefomgeving.nl/kaarten?config=3ef897de-127f-471a-959b-93b7597de188&gm-x=150000&gm-y=460000&gm-z=3&gm-b=1544180834512,true,1;1544969872207,true,0.8;&activateOnStart=layermanager,info&activeTools=layercollection,search,info,bookmark,measure,draw,koeltorens>
- Medsen apotheek. (2023). *Onze services*. Apotheek Enschede Noord – Enschede. Geraadpleegd op 14 maart 2023, van <https://enschedenoord.medsenapotheek.nl/services/>
- Ministerie van Algemene Zaken. (2021, 8 november). *Kwaliteit drinkwater beschermen*. Rijksoverheid. Geraadpleegd op 12 maart 2023, van <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/drinkwater/kwaliteit-drinkwater-beschermen>
- Natuur Voor Elkaar. (z.d.). *Lönneker Laandleamn*. Geraadpleegd op 12 maart 2023, van <https://www.natuurvoorelkaar.nl/pagina/227/lonneker-laandleamn>
- NPO Kennis. (2023, 16 februari). *Hoe ontstond carnaval in het zuiden van het land?* Geraadpleegd op 10 maart 2023, van <https://npokennis.nl/longread/7946/hoe-ontstond-carnaval-in-het-zuiden-van-het-land>

Objectum. (2021, 1 juli). *Alles over nieuwbouwwoningen en nieuwbouwappartementen door Objectum*. Geraadpleegd op 8 maart 2023, van <https://objectum.nl/nieuwbouwwoning-nieuwbouwappartement/>

Parochie Maria Vlucht. (z.d.). *Locaties - Lonneker*. Mariavlucht. Geraadpleegd op 8 maart 2023, van <https://www.mariavlucht.nl/lonneker>

Plaatsengids. (z.d.). *Lonneker*. Plaatsengids. Geraadpleegd op 12 maart 2023, van <https://www.plaatsengids.nl/lonneker>

Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu. (z.d.). *Chronische Ziekten*. RIVM. Geraadpleegd op 14 maart 2023, van <https://www.rivm.nl/rivm/kennis-en-kunde/expertisevelden/chronische-ziekten#:~:text=Gegevens%20over%20de%20vijf%20belangrijkste,van%20Volksgezondheid%20en%20Zorg>

RTL Nieuws. (2015, 19 september). *Gevaarlijkste kruispunt van Nederland ligt in het Twentse Lonneker*. Geraadpleegd op 14 maart 2023, van <https://www.rtlnieuws.nl/nieuws/nederland/artikel/959416/gevaarlijkste-kruispunt-van-nederland-ligt-het-twentse-lonneker>

Stichting Cultureel Erfgoed Enschede. (z.d.). *Stichting Cultureel Erfgoed Enschede*. Geraadpleegd op 8 maart 2023, van <https://cultureelerfgoedenschede.nl/wordpressnew/st-jacobus-de-meerderekerk-lonneker/>

Stichting Historische Sociëteit Enschede-Lonneker. (z.d.). *Religie in de 20e eeuw*. SHSEL. Geraadpleegd op 10 maart 2023, van <https://www.shsel.nl/canon/36-religie-in-de-20e-eeuw/>

Stichting informatieblad. (2023). *Op en um 'n bölt*.

Stichting Noaberschap Appingedam. (z.d.). *Het Noaberschap*. Geraadpleegd op 12 maart 2023, van <http://www.noaberschapappingedam.nl/#:~:text=Het%20woord%20Noaberschap%20staat%20voor%20burenhulp.%20Burenhulp%20was,advies%20en%20het%20verzekerde%20je%20van%20sociale%20contacten>.

Van Kleef Instituut. (z.d.). *Stappenplan wijkanalyse maken*. Geraadpleegd op 26 februari 2023, van <https://vankleefinstituut.nl/wp-content/uploads/2015/12/Stappenplan-wijkanalyse-maken.pdf>

Visit Twente. (z.d.). *Recreatieparken in Twente*. Geraadpleegd op 12 maart 2023, van <https://www.visittwente.nl/wat-te-doen/recreatieparken/>

Voetencentrum Wender. (2022, 13 juli). *Wat is Podotherapie?* Podotherapeut. Geraadpleegd op 14 maart 2023, van <https://podotherapeut.nl/wat-is-podotherapie/>

Web Redactie Lonneker. (z.d.). *Info*. Lonneker. Geraadpleegd op 26 februari 2023, van <https://www.lonneker.nl/1558/0/info>

YouCycle. (z.d.). *Home*. Geraadpleegd op 14 maart 2023, van <https://www.youcycle.nl/>